



STRATENE MESTO

LUCIA
HALUNOVA

LUCIA KALVINOVA

STRATENÉ MESTO

Venovanie:

*Toto dielko vznikalo veľmi ťažko a dlho.
Dúfam že bude mať taký efekt aký som si priala.
Venujem všetkým, ktorý ma posúvali dopredu
i keď malou časťou ale predsa.*

ISBN 978-80-972217-5-1

1) Antré

„Toto je už piata dvanásťka v poradí, ktorú ťaháš úplne sama. Vezmi si na zajtra voľno. A to nie je žiadna prosba!“

„Veď vieš, že mi to vôbec nevádi. Nerada sa vraciam do prázdneho bytu a nemám komu by som chýbala.“

„A práve preto ti vravím, aby si si voľno zobrala. Si mladá, potrebuješ žiť a nie byť zatvorená celý deň v bare s tými starochmi. Uchop svoj život pevne do rúk a niečo s ním sprav. Neurob rovnaké chyby ako ja, ktorej už nie je pomoci.“

Pousmiala som sa a pokrútila hlavou. Naliala som ďalší pohárik bourbonu a posunula ho po pulte k starému Billymu v obnosených šatách. Potrebovali by oprat' a zároveň aj Billy by mal prijať nejakú, aspoň chvíľkovú, spoločnosť mydla. Jeho vlasy by potom nevyzerali ako často navštevované vrabčie hniezdo. Nebol bezdomovec, ale naozaj som nechápala, prečo sa takto správal. Lenže ja nie som psychiater. Iba občas liečim jeho problémy pravidelnou dávkou podávaného alkoholu.

Pozrela som na svoju kolegyňu. Nikto jej nehádal skutočný vek, ale hoci vyzerala dobre, nemala šťastie na chlapov. Vždy si vybrala zle a v tomto sme mali my dve veľa spoločného. Aj keď pracovala v tomto prostredí dlhšie ako ja, nezlomilo ju to. Vysoká postava bez zbytočných tukových zásob, milá tvár, ktorá vždy pôsobila čerstvo a špinavo blond vlasy vždy sčesané do chvosta. A tomu všetkému dominovali orieškovohnedé oči obrúbené dlhými prírodnými mihalnicami. Chcela som Sandre niečo odpovedať, no vtedy sa mi od jukeboxu donieslo falošne zaspievané hroznou zmesou opitých hlasov:

„Yesterday, all my troubles seemed so far away. Now it looks as though they're here to stay. Oh I believe in yesterday...“

Pretočila som oči. Odkedy som sem pred troma rokmi nastúpila, tak sa ma tí starí kozlovia snažili vyvieť z miery. Akoby im môj príchod do tohto baru

rozžiaril deň a oni mohli žiť aj pre niečo iné ako pre alkohol. Ich prioritou každý deň bolo, ako ma môžu vytočiť. Zatiaľ sa im to nepodarilo, no snažili sa ďalej. A akokoľvek som sa na nich hnevala, musela som nakoniec uznať, že majú poriadnu výdrž, keď ich to ešte neprešlo.

Áno, Sandra mala pravdu. Nemala som sa zatvárať len v tomto bare, ale čo sa týka života, tak toho som našla až až. Mala som tridsať a toto bolo moje tretie zamestnanie v Seattli. Už som ani nepočítala v koľkých mestách som zatiaľ bola, lebo ako dcéra vojaka som sa sťahovala pomerne často. Preto som bola zvyknutá na takýto nomádsky život bez koreňov. Bez toho, aby ma niekto poznal, myslím skutočne poznal, ale z nejakého neznámeho dôvodu mi títo starí chreni prirástli k srdcu a preto som tu bola najdlhšie za celý svoj doterajší život.

Vlastne táto práca nebola ťažká, iba vnútorné prostredie denného baru Rainbow vyzeralo šedivo každý deň. Večne potuchnutý vzduch ktorému nepomáhalo ani časté vetranie, pod nohami už rokmi vyšúchané šedivé linoleum ktorého pôvodnú farmu poznal iba prvý majiteľ budovy, utierané sklá ktoré väčšinou zaberali reklamné plagáty, polstrované čierne stoličky a umakartové stoly, ktoré pamätali ešte éru Elvise Presleyho. Jedine výčapný pult voňal novotou. Každý deň skoro rovnakí zákazníci, rovnaké veci, rovnaké úkony, ale z rutiny ma vytrhávali práve tieto výčiny na mojej maličkosti.

Môj šéf bol skvelý chlap. Tiahlo mu už na šesťdesiat, ale absolútne na to nevyzeral. Volal sa Martin Tudowski a ako osôbka bol zmesou poľských, maďarských, židovských, anglických a dokonca aj francúzskych predkov. Od každého nezdedil vôbec nič a keď som ho uvidela prvý krát, tak som ho zaradila medzi Írov. Ryšavé kučeravé vlasy, ktoré ani nechyrovali o šedinách na sluchách strihané vždy na krátko, pehy a stále rovnaký úškrn na perách. Bol to neveriteľný optimista a aj keď si toho prežil naozaj veľa, stále sa usmieval.

Aj teraz dorazil s tým svojim úsmevom hlavným vchodom, pretože nikdy nepoužíval vchod pre zamestnancov, vo svojej nezameniteľnej kockovanej „čiapkošiltovke“. Vždy chodil upravený vo vyžehlených košeliach a nohaviciach a nezameniteľných kabátoch. Pripomínal mi detektívov z čiernobielych filmov, ktorí vždy budili rešpekt. Aj teraz jediným zamračeným pohľadom priviedol chlapov k rozumu a prešiel za pult. Na obe svoje „dievčatá“ uprel otcovský pohľad, čo v prípade vyše štyridsaťročnej Sandry vyvolávalo polemiku a preriekol rozhodným hlasom.

„Ty si vezmeš zajtra voľno a ty do nej prestaneš rýpať.“

Nikdy neukazoval prstom a rád to bral tak, že čo povedal, to platí. Obe sme si medzi sebou vymenili pohľady a neprotestovali sme. Ja som sa vrátila k lešteniu pohárov a Sandra šla do skladu skontrolovať zásoby alkoholu. Martin si svoju kockovanú čiapku i šedý kabát zavesil na klinec pri fotke Franka Sinatru s rovnakou opaterou, s akou sa venoval udržiavaniu hrobu svojej milovanej manželky, ktorú som nestihla poznať, pretože umrela pred piatimi rokmi a šiel sa venovať účtovníctvu.

Práve som odkladala prvú várku pohárov pod drevený výčapný pult, keď ku mne dokrival vojnový veterán z Kórei Zach. V skutočnosti sa volal Zachariáš a šéf ho volal veštec. Ešte ako mladý bažant chytil šrapnel do nohy a tak nevedel ohnúť koleno. Obliekal sa ako starý čudák a keď som mohla tak som sa od neho vzdialila. Pre istotu.

Venoval mi na pamiatku, spomedzi týždňov neholenej brady, svoj štrbavý úsmev nahnitých žltých zubov, medzi ktorými sa mihol choro biely jazyk ako jašterica medzi náhrobnými kameňmi a prefajčeným hlasom sťa škripajúci plech sa spýtal:

„Čo tu stojíš ticho ako voš pod chrastou? Mala by si svojmu nadriadenému povedať, že aj zajtra budeš v práci. A ani domov dnes nechod.“

„A z čoho tak usudzuješ?“ oprela som sa o pult, naklonila sa bližšie i napriek jeho neprívetivému niekoľkotýždňovému óderu a nadvihla obočie.

„Mám taký pocit, že sa ti niečo stane. Cítim to“ tajomne prízvukoval posledné dve slová.

„Že ty cítiš brnenie v tvojom poškodenom kolene ešte neznamená, že to musí byť pravda“ odpálkovala som ho. Prekvapene na mňa pozrel.

„Uváž dievča. Doteraz to, čo som povedal, sa vždy vyplnilo. Vždy!“ pripomenul so zdvihnutým prstom, vystrúhal nespokojnú grimasu a odšuchtal sa nazad za kamarátmi.

Tomu starému čudákovi som neverila ani pol slova, no to čo povedal, vo mne zanechalo rovnaký pocit, ako keď niekto ide na dovolenku a v lietadle ho prepadne tá čudná ťažoba v zadnej časti mozgu, či nezabudol vypnúť plyn. Zahnila som tú skazotvornú myšlienku a potlačila ju úplne do úzadia môjho vnútorného ja. Pozrela som na hodiny, ktoré sa na zle omietnutej stene svetlo žltej farby vynímali skoro ako národná pamiatka, presne oproti pultu. Ukazovali 18:42. Do zatváračky bolo ešte poriadne ďaleko. Martinovi som

prenechala nalievanie večne smädným štamgastom a šla som radšej pomôcť Sandre do skladu. Aspoň mi táto dvanásťka rýchlejšie utečie.

„Čo tu robíš?“ doslova sa na mňa osopila pri prepočítavaní debien s whiskey. Avšak hneď si uvedomila svoj tón hlasu a pokrčila plecami.

„Prepáč. Som dnes akási podráždená. Možno prídu moje dni. Ved' vieš, že som potom schopná aj niekomu odhryznúť hlavu.“

„Viem“ prisvedčila som so smiechom.

„Vieš, bolo mi tam hore smutno. Cnelo sa mi za tebou“ hrane som zapriadla a nadvihla obočie. Sandra pristala na toto malé spestrenie nudného dňa.

„Navrhujes mi snád' romantickú schôdzku medzi obrovskými pavučinami v plesnivom sklade plnom alkoholu?“

„To len preto, aby si bola povolnejšia“ dodala som a obe sme sa z chuti zasmiali.

„Nie vážne. Prečo si tu?“

„Zach mal pred chvíľkou malú nostradamovskú poznámočku ohľadom môjho zdravia. Podľa jeho predpovede sa mi vraj niečo stane. Budú padať traktory a ja si musím vziať protitankový štít“ zmenila som to na vtip.

„Zo Zachariáša si nič nerob. Má tieto svoje chvíľky raz za čas a nie vždy sa trafí. Závisí to na hromade vecí a hromade alkoholu a väčšinou tápa. Mne raz povedal, že ma blízko čaká láska, ktorá so mnou vydrží až do konca života. A ja som stále sama. Skrátka len tak vystrelí do vzduchoprázdna a čaká. Pokiaľ mu to vyjde, tak začne to svoje *Ja som to vravel*“ prevravela priškrteným hlasom s dôrazom na to slovíčko JA.

Upokojilo ma to, hoci som si v duchu nadávala, že prečo vlastne, ved' ja som úplne pokojná a nie je sa čoho báť. Aj tak som sa v sklade zdržala čosi vyše hodiny a až potom som sa vrátila nazad, po slabo osvetlenom schodisku, do zatuchnutého malého priestoru baru Rainbow, v úzkej tichej ulici uprostred Seattlu, kde sa vracali len tí, ktorým toto osamotenie vyhovovalo. Ale bola to práca.

Po trištvrte na desať večer som vypravadila posledného zúfalca, ktorý sa nevedel odtrhnúť od pohárika, zamkla hlavný vchod, spratala špinavé poháre

na zajtrajšie umytie a pretrela stoly mokrou handrou. Martin aj Sandra už pred dvoma hodinami odišli domov a nechali ma samú. Ako stále. Vyložila som stoličky, peniaze z kasy som vložila do trezoru vo falošnej stene a ešte raz všetko skontrolovala.

Zapla som alarm a presne o desiatej hodine večernej som vychádzala vchodom pre zamestnancov v temnej uličke, kde mierne zapáchal plechový kontajner pridelený mestom. Mestský smetiari na neho veľmi radi zabúdali a nepomáhali ani naše časté pripomienky na úrade. Pohodlná zábudlivosť schovaná za zatuchnutú, rokmi zažitú byrokraciu.

Len som si hlasno povzdychla, zastrčila ruky hlboko do vreciek teplej bundy a pobrala som sa v studenej februárovej noci domov. Zvuk mojich krokov sa s neochvejnou razanciou odrážal od asfaltu v osamelom priestore. Túto cestu som si vybrala hneď v prvý týždeň v novej práci, okamžite po prenajatí terajšieho bytu.

Byť dieťaťom vojaka malo aj určité výhody. Môj otec ma naučil rôzne finty ako odhaliť útočníka ešte predtým, než sa odhalí on sám. Nemala som problém ubrániť sa voči nožu či pištoli z bezprostrednej blízkosti. Avšak v súboji jeden na jedného. Pokiaľ by boli dvaja bol by to už väčší oriešok a preto som pre každý prípad nosila v taške peprový sprej a boxera.

Zamyslene som kráčala v matnom svetle sliepňajúceho verejného osvetlenia, obklopená prízemnou hmlou skrúcajúcou sa pomedzi moje nohy ako neposedné dieťa, po parkovisku a v hlave mi čoraz jasnejšie znel Zachov hlas. Dočerta! Prečo mi to vlastne povedal? Nebola som nikdy poverčivá, nikdy som neverila na duchov a dokonca ani ako dieťa som sa nebála bubákov v skrini či pod posteľou. Avšak teraz moju dušu zovrel nepríjemný pocit blížiaceho sa nebezpečenstva. Cítila som zvierajúci nepokoj na hrudi v oblasti priedušiek.

„Prestaň s tým! Ten starý, za živa hnijúci starec, ťa len chcel vyprovokovať práve týmto spôsobom. Nič sa ti nestane! Prestaň na to myslieť!“ prikazovala som si v duchu a snažila sa potlačiť to narastajúce napätie. Mala som si pred cestou vypiť! Musím na to prestať myslieť. Veď som predsa racionálne uvažujúca osoba. Neverím v Boha, v príšery a rozhodí ma veštba vojnového starca, ktorý nie vždy trafí do čierneho? Ha!

Pocit nebezpečenstva sa stratil a ja som bola pokojná. Vrátila som sa do svojej normálnej hladiny nezáujmu o okolitý svet a rozmýšľala som nad svojim životom, ktorý som si mala podľa Sandry spestriť. Práve keď som bola pri

obširnej pasáži „*Všetci zle vybraní chlapi v mojom živote*“, tak som začula pridusený výkrik. Zastala som a započúvala sa do oparu, ktorý sa vytvoril nad kanalizačným poklopom. Nič. Môjmu podvedomiu asi začína chýbať spánok, lebo už počuje aj to, čo by nemalo. Spravila som dva kroky, keď sa to ozvalo znova. Je to reálne, nie som blázon.

Zahla som do neosvetlenej uličky vpravo. Poznala som túto trasu ako svoju dľaň a hoci som v tej uličke nikdy nebola, vedela som, že asi v jej prvej tretine sú dva plechové kontajneri. Našľapovala som, možno až príliš zbytočne, na špičky s pedantnosťou akrobata a pomaly sa blížila k domnelému zdroju nezvyčajného hluku. Mala som šťastie, že aj tu sa prejavovala zažitá byrokracia s pohodlnou zábudlivosťou a pouličné lampy tu nikto neopravil celé roky. To mi dávalo výhodu prípadného nespozorovaného pozorovateľa.

Konečne som dorazila k veľkorozmerným smetným nádobám. Tam mi nič lepšie nenapadlo, len sa pri nich skrčiť a takto sa posúvať ďalej. Prilepenej na kontajner sa mi odporom zdvihol žalúdok. Ježiši, čo do toho kontajnera hádžu mŕtvoly? Nahmatala som čosi lepkavé na plechovom povrchu a v duchu som nadávala samej sebe za tú hlúposť, ktorú práve robím. Veď z toho hnusu môžem dostať svrab. Musím sa dôkladne umyť, keď prídem domov. Vážne som sa už zberala na odchod, keď som počula nielen tlmený výkrik, ale aj niečí šepot a úder. Bol to vôbec úder? No verejný majetok tam neničia, ale znelo to tlmene a pripomínalo to zvuk dopadnutia boxerovej päste do vaku naplneného pieskom v prázdnej telocvični. A potom to prišlo znova.

Už som zabudla na slizký povrch kontajnerov, na svrab aj na smrad. S čoraz narastajúcou zvedavosťou som po štyroch, držiac sa pri stene, šla ďalej a ďalej do zhmotnenej tmy v uličke. Naozaj by sa tu dala krájať, ale moje oči sa prispôbovali. Nakoniec som videla tak dobre, že som rozoznala medzery medzi tehľami. A vtedy sa predou mnou objavilo odstavené auto. A pred ním bol zdroj toho všetkého.

Pred autom, za ktorým som sa ukrývala stálo ešte jedno auto a v priestore medzi nimi stáli dvaja chlapi. Stáli oproti sebe a hľadeli na niečo na zemi. To niečo sa zviňalo ako v krčoch a to niečo bol človek. Nastražila som uši.

„Vravel som ti, že nemáš pchať nos do mojich vecí. Neprijal si úplatok a ani si neposlúchol hrozby tvojich kolegov. Si veľmi zanovitý. Ja nemám takých ľudí rád. Dal som ti miernu príučku, no ty si si nedal povedať. Tak sa ťa musím zbaviť. Robím to síce nerád, už som vyrástol z týchto vecí, mám na to ľudí, ale ani ja sa neštítim vziať to do rúk. A preto.. zbohom priateľu“ povedal

pridusene pošepky chlap, ktorý ku mne a k zvlíajúcej sa ľudskej bytosti bol otočený celom.

Druhý, chrptom ku mne, so svetlými vlasmi tam len tak stál a prizeral sa. Potom ten prvý vytiahol niečo, čo sa v tme zalesklo a ja som pochopila, že je to zbraň. Vystrelil. Raz. Dvakrát. Žiaden zvuk. Musel mať tlmič. Ten pridusený šepot sa mi vtlačil do ušných bubienkov ako hudobnými vydavateľstvami pretláčaná pieseň, ktorú Vám rádiá servírujú každý jeden deň. Vy ju nenávidíte, ale vždy keď na ňu chcete zabudnúť, tak Vám neustále rezonuje v hlave ako neodbytná mucha. Hoci mal na zbrani tlmič a v uličke bola tma, aj tak sa mu osvetlila tvár a mne sa vryla do pamäti. Už nikdy ju nezabudnem, vždy ju budem mať pred očami ako pripomienku desivej udalosti.

Vplyvom môjho otca som si osvojila veľmi dobrý pozorovací talent a v priebehu sekundy som si na niekom stihla všimnúť také podrobnosti, ktorý by iný hľadal aj niekoľko hodín. Vrah bol približne meter osemdesiat vysoký, oblečený v bezchybne šitom tmavom obleku na mieru s prislúchajúcim tmavo šedým kabátom. Na rukách mal kožené rukavice neznámej farby a červený šál sa mu okolo krku vlnil ako had v jemnom vetre, ktorý v tomto úzkom priestore šantil ako meluzína. Krátke tmavé vlasy v drahom pedantnom účese z renomovaného salónu mal nagélované a pod rovným nosom zostali tenké pery v úškrne moci. Čo ma však najviac zarazili boli oči. Najviac sa rozžiarili vo chvíli, keď videli pohasínajúci život druhého človeka. Keď mohli vidieť moc, tú moc, po ktorej bažili mnohí, ale len niektorým sa to podarilo.

Viac mi vidieť naozaj netrebal. Pomaly, tak ticho, ako som prišla som sa snažila aj odísť. Prilepila som sa na múr a vyhľadala pre môj odchod čo najtmavšiu stranu uličky. Už len pár metrov a moja prítomnosť ostávala stále v anonymite. Už len meter a potom zahnem za roh a nikto z tých dvoch vrahov sa nič nedozvie. Pol tela som už mala pretiahnuté do ulice, keď v tom sa mi vypomstil obsah mojich vreciek v bunde. Roh bundy sa zachytil o zabudnutý plech upínajúci hromozvod k tehlovému murivu. Miernym potiahnutím a následným trhnutím sa vrecko rozpáralo a vypadli z neho kľúče od môjho bytu. V absolútnom tichu sa tento zvuk dal prirovnať k dopadu bomby.

Okamžite som sa zohla pre kľúče a nemusela sa ani obracať. Zvuk búchajúcich dvier na autách a škrípajúce pneumatiky ma uistili v tom, že mám začať utekať tak rýchlo, ako vládzem. Ešteže som v druhom ročníku na strednej škole bola v atletickom družstve. Bolo to jedno z mojich najkrajších období v živote, lebo sme tam vydržali dlhšie ako rok. Hoci som už dlho nebehala, aj tak som tie zabudnuté školské tréningy teraz zúročila na maximum.

Konečne som po dlhej dobe bez fyzickej aktivity na bežeckej dráhe poriadne pretiahla svalstvo. Prebehla som priečne cez širokú cestu a zabočila som doľava k starej kolkárni. Adrenalín sa mi valil do stehien a rozširoval cievy. Prudká záplava krvi ma poháňala ako benzín vstrekovací motor. Za sebou som počula pišťanie pneumatík po prudkom vybratí zákruty, no ani mi nenapadlo sa otočiť. To by bola hrubá chyba, ktorá by ma stála cenné sekundy náskoku.

Hneď od kolkárne som zahla doprava na strážené parkovisko a odtiaľ som utekala k rokmi zavretému kinu. Zvuk motora sa neustále približoval, no ja som nespomaľovala a ani nezačala hysterčiť. Naopak. Škripot pneumatík vo mne prudko dvihol vlnu adrenalínu. Ten potrebný adrenalín, ktorý mi vohnal do nôh novú silu a ja som trhala rekordy v rýchlostnom behu na sto metrov.

Vbehla som do úzkej uličky pri kine tak prudko, že som celou silou narazila na múr. Ešteže bol celý polepený hrubou vrstvou plagátov, lebo inak mi hrozilo bolestivé vyklbenie ramena. Šprintovala som ako život, vlastne to bolo naozaj o život.

Vyšla som na rušnej hlavne triede, ale to ma nezastavilo. Pokračovala som ďalej ku kostolu, lebo som vedela, že budú musieť obísť celý blok, aby ma dostihli. Bolo tam len široké schodisko pre peších, ktoré končilo v malom parku. Mala som presne spočítané, že ak zahnem k nefunkčnej fontáne, tak o niekoľko metrov som doma. Pointou bolo zmiest' ich natoľko, aby neodhalili kde bývam. Urobila som ešte niekoľko kľučiek, vybehla som po troch kamenných schodoch, rýchlo som skrútila kľučku na vchodových dverách, ktoré našťastie nejaký šťastlivec zabudol úplne zavrieť a prilepila som sa celou plochou svojho tela na popraskanú omietku na chodbe. Autá preleteli cez ulicu a hnali sa ďalej bez zastavenia.

Vydýchla som si tak hlasno, že to mohli počuť aj na Aljaške. Nechcela som však úplne zobudiť spiacich susedov, preto som berúc po dva schody naraz vybehla na tretie poschodie, odomkla svoje bytové dvere, vkĺzla dovnútra a okamžite ich zavrela, zamkla a zaistila retiazkou. Až potom, čo som sa o ne oprela chrbtom, prišiel zbytkový adrenalín a ja som sa začala triasť po celom tele. Takéto stavy som mala po záťažových bežeckých tréningoch, no teraz to bolo spojené s ochranou mojej existencie.

Zosunula som sa na päty, zaklonila hlavu a zavrela oči. Pred tou tmou mojich viečok sa premietlo všetko znova ako na plátne kina. Každá jedna sekunda, každý pohyb neodbytné zapísaný, zaznamenaný a zapečatený v mojej mysli. Panebože, ten starý chren mal absolútnu pravdu. Ako som mu mohla neveriť? Mala som... mala som ostať v práci a dorobiť Martinovi účtovníctvo. Mala

som spočítať všetky fľaše s alkoholom v sklade. Mala som poumývať celý ten šedivý pajzel. Mala som.. skrátka som mala robiť čokoľvek okrem jedinej veci. Nemala som chodiť domov, nevidela by som vraždu a neutekala by som ochraňujúc tým svoj holý život. Ako to vedel? Ako to mohol čo i len tušiť?

Prinútila som sa s povzdychom vstať, vyzliecť si bundu a vyzuť zablatené topánky. Jednoduché úkony trvajúce pár sekúnd boli teraz vrcholne obtiažne vzhľadom na trasľavku celého môjho uboleného tela. Musela som sa upokojiť, tak som sa dopotácala ku chladničke, vybrala z nej ľadovú vodku uloženú na horšie časy, ktoré práve nastali a dopriala si poriadny dúšok. Vedela som, že po takom namáhavom behu mi viac pomôže čistá voda, ale toto bolo na ukludnenie v stave absolútneho vystrašenia. Striaslo ma ešte viac, no dopriala som si ešte jeden hlt. Vodka začala účinkovať a ja som sa šla radšej posadiť na gauč.

Kúpila som ho v garážovom výpredaji a bola som na neho pyšná. Krásna modrá pevná poľahová látka s bielym lemovaním na opierkach s jemnými motívmi kvetov sa do môjho bytu úžasne hodila. Bol v perfektnom stave, vyzeral starožitne s vyrezávanými drevenými nohami a skoro som sa o neho pobila s druhou kupujúcou. Nakoniec som ho predsa len získala ja a horko ťažko ho dotiahla do bytu. Jednu nohu som skrčila do tureckého sedu a druhú som si pritiahla k sebe. Dopriala som si ešte jeden poriadny dúšok chladivej vodky a začala premýšľať.

Znova sa začala prejavovať časť výchovy môjho otca. Bol so mnou kvôli svojim povinnostiam vojaka veľmi málo, no aj napriek môjmu odporu mi toho vštepil veľmi veľa. Vďaka nemu som nebola žiadny zbabelec a aj keď som na našu krásnu vlasť zvysoka kašľala a nikdy by mi nenapadlo položiť za ňu život, nespravodlivosť som nestrpela. Vždy som sa snažila byť poctivá a toto si rozhodne nenechám len pre seba. Hneď ráno pôjdem na políciu podať výpoveď. Zavrela som oči a znova som uvidela tú tvár. Tie odporné oči svietiace v tme a bažiacie po smrti. Rýchlo som nadvihla unavené viečka a znova som odpila z fľaše. Hneď zajtra ráno.

2) Svedok

Vzbudil ma zvuk búchajúcich dvier. Slnko ma príšerne páliło do očí a v hlave, ktorá sa zdala obrovská, mi hučalo ako v úli. Prinútila som svoje oči zaostriť na hodiny. Pol desiatej. Uvoľnila som zovretie skrehnutej ruky, z ktorej sa uvoľnila prázdna fľaša vodky a s tupým hrmotom dopadla na koberec. Pre Kristove rany! V noci som sa sťala pod obraz boží. Musím s tým niečo urobiť, lebo inak ma na polícií nebudú brať vážne.

S hlasným povzdychom som vstala, prešla do kuchyne a dala variť silnú kávu, no ešte predtým som si dopriala celý pohár chladivej vody. Potom som šla do kúpeľne, zbavila sa zapáchajúceho šatstva, ktoré mi pripomenulo, že som v spotenom tričku spala na vyčistenom gauči a v sprche na seba pustila prúd studenej vody. Reakcia tela, v ešte stále spánkovom rozpoložení, bola okamžitá v podobe husej kože a mojich rozšírených zreničiek.

Zbavená posledných zvyškov alkoholového oparu, potu a únavy som v bielom froté župane, sušiac si mokré vlasy, vošla nazad do kuchyne a na ex som vypila hrnček studenej kávy zo včerajšieho rána. Striaslo ma ešte viac ako od studenej vody v sprche, ale pomohlo to. Ešte niečo zjesť a budem ako rybička. Pri smažení vajíčiek a slaniny som premýšľala nad tým, či to mám zavolať Martinovi alebo Sandre. Nakoniec vyhralo rozhodnutie s rezolútnym NIE. Nebudem ich zbytočne zaťažovať, aj tak by sa to dozvedeli, tak načo im pridávať vrásky.

Po položení naozaj výdatných raňajok so šálkou čerstvej kávy na kuchynský stôl som inštinktívne zapla malý televízor, ktorý mal svoje vyhradené miesto jedine v kuchyni. Znova otcov silný vplyv. Nechcel, aby sme veľmi sledovali televízor. *Ničí to mozgové bunky a ohlupuje ľudí* vravel a ja som s ním súhlasila. Nechcela som ho mať v obývačke a ani v spálni. Jedine ráno som niečo sledovala a obyčajne to boli správy. Aj teraz sa na rozžiarenej obrazovke objavilo logo stanice správ, kde sa z nasvieteného spravodajského štúdia presunuli do terénu na rušnú ulicu, ktorá vyzerala cez deň skoro rovnako ako v noci. Nehostinne. Slnčné svetlo jej v kráse absolútne nijako nepomohlo a rovnako to bolo aj s jej čistením príležitostnými nezamestnanými.

Pred kamerou stála hnedovláska s perfektným mejkapom, drahým kabátom a krásnymi bielymi zubami, ktorými musela v duchu poriadne škripať, keď sa jej kožené lodičky dotkli špiny na ulici. I tak sa však snažila tváriť profesionálne a zaslúžiť si plat o akom som ja mohla iba snívať. Držiac posledný model mikrofónu v ruke s drahou manikúrou začala s vecným hlasom svoju reportáž.

„Dobrý deň. Nachádzam sa práve na E Pine street. Dnes v skorých ranných hodinách objavili pracovníci mestských služieb pri rutinných prácach telo muža v úzkej uličke za mnou. Jedná sa o belocha vo veku medzi tridsať až štyridsať rokov a polícia zatiaľ vylúčila možnosť lúpežného prepadnutia s následkom vraždy. V rámci prebiehajúceho vyšetrovania nám iné informácie zatiaľ policajné prezídium neposkytlo. Jediné s čím jeho hovorca súhlasil bolo, aby sme oslovili prípadných svedkov zločinu, ktorý sa podľa predbežného odhadu súdneho patológa odohral medzi desiatou a jedenástou večer. To je nateraz všetko a prepínam naspäť do štúdia.“ Obraz sa zmenil a za dlhým pultom si to kamera nasmerovala na muža a ženu.

„Ďakujem Rhonda. Práve sme obdržali od policajného prezídia spomínanú fotografiu. Prosíme všetkých našich divákov, aby si ju pozorne prezreli a prípadní svedkovia nech sa prihlásia na najbližšom policajnom okrsku. Ďakujeme.“

Hlásateľ v drahom obleku s navlas rovnakými bielymi vyrovnanými americkými zubami sa na chvíľu odmlčal a na celej obrazovke môjho malého televízora sa objavila fotografia muža, ktorého som nevidela v tej tme celkom dobre. Farba vlasov aj profil sedeli, ale ostatné detaily predom mnou ostali schované, keď sa s bolesťou zvíjal na asfalte. Nepotrebovala som vidieť jeho tvár, stačilo mi vidieť miesto činu, aby som vedela, že je to on. Človek, ktorého som videla umrieť rukou tých vrahov. Prinútila som sa, napriek protestom môjho žalúdka, dojesť jedlo. *Nikdy nikde nechod' s prázdnyim žalúdkom* hovorieval otec a ja som ho poslúchla.

Presne o 10:42 som zamkla dvere bytu a vydala sa na políciu. Od môjho príchodu do Seattlu som sa nikdy na polícii neocitla. Vlastne nikdy vo svojom živote som sa na polícii neocitla, takže som najprv nevedela, čo mám vlastne robiť a kam mám ísť. Pomohol mi v tom presne na takéto prípady určený uniformovaný strážnik za informačným pultom, ktorý ma poslal do veľkej miestnosti na konci prvej chodby, kde sa mi bude, že vraj ochotne, venovať detektív Michaels. Poďakovala som sa mu a vkročila do uličky, ktorá bola najdlhšia v mojom živote. Ibaže mi to došlo až neskôr.

Detektív Michaels bol plešivejúci tučný chlap po štyridsiatke, ktorý sedel za stolom úplne zaprataným papiermi a plastovými pohármi od kávy a niečo si šomral popod nos. Šedé sako s hnedými nášivkami na lakt'och mal prevesené cez obstarožnú vyšúchanú kancelársku stoličku na škripajúcich kolieskach a pod pazuchami už dávno nepranej košele mal zaschnuté polkruhy žltého potu. Skrátka typ k pomilovaniu. Keď som pristúpila k jeho stolu nevenoval mi ani pohľad.

„Dobry deň. Chcela by som podať výpoveď“ rozhodne som začala.

„O čom?“ rutinne sa opýtal.

„Bola som svedkom vraždy včera večer.“

„Kde to bolo?“ prehraboval sa naďalej v papieroch a ani mi neponúkol si sadnúť.

„Na E Pine street. Bolo to v jednej z úzkych uličiek na E Pine street.“

Po prvýkrát mi venoval pohľad. Zo zdvihnutým obočím si ma celú zbežne prezrel a ukázal rukou na stoličku oproti nemu. Konečne som si sadla. Mala som ostať radšej stáť, lebo nebola vonkoncom pohodlná. Z hrbu papierov vytiahol popísaný poznámkový blok a nejakú tú chvíľu mu trvalo nájsť čistú stránku, aby si mohol zapísať moju výpoveď. Očividne nebol fanúšikom počítačov, lebo na jeho stole ani žiaden nebol. Vzal si funkčné pero, oprel sa oboma lakt'ami o stôl a nasadil znudený pohľad vyšetrovateľa.

„Počúvam Vás.“

„Včera večer som odišla zo zamestnania na 33rd Avenue presne o desiatej hodine a šla som domov. Bývam na 25th Avenue. Cestou som začula pridusený výkrik, ktorý vyšiel z uličky na E Pine street. Človek je tvor zvedavý, tak som sa tam šla pozrieť. Asi uprostred uličky boli oproti sebe odstavené dve autá. Jeden muž sa zvíjal na asfalte a dvaja muži v oblekoch stáli nad ním. Jeden z nich práve zranenému mužovi vrazil, že nemal strkať nos do jeho záležitostí, vytiahol zbraň a dvakrát ho strelil. Mal tlmič, pretože výstrel nebolo počuť. Druhý sa tomu len prizeral.“

„Mohli by ste útočníkov aj obeť popísať?“ opýtal sa akoby trochu bez záujmu, no mne nemohol uniknúť jeho natešený pohľad.

„Obet mala na sebe krátku kožennú bundu a rifle. Farbu bundy Vám bohužiaľ nepoviem, bola tam tma. Vlasy mal krátke a tmavé. Prvý útočník so zbraňou mal približne meter osemdesiat, krátke tmavé vlasy, rovný nos a úzke pery. Mal oblečený prvotriedny oblek na mieru tmavej farby a tmavošedý kabát. Na rukách mal kožené rukavice a červený šál okolo krku. Druhého útočníka Vám popísať neviem, bol ku mne otočený chrbtom, ale bol rovnako vysoký, ako jeho kolega a mal svetlé vlasy.“

„Ako to viete tak presne? Ved' ste práve povedala, že tam bola tma“ chcel ma nachytať.

„Môj otec slúžil u mariňákov a určitý čas pôsobil aj ako snajper. Veľa ma toho o pozorovaní a všímaní si detailov naučil. Neklamem v tom čo som videla. Viem útočníka popísať presne a pokiaľ by ste mi dali hoci sto chlapov k identifikácii, tak by som ho bez problémov určila. Viem to určite, rovnako ako viem určite, že ste rozvedený tuhý fajčiar, hoci by ste fajčiť pri svojej cukrovke nemal. S povýšením Vás prehliadajú už dostatočne dlho a naposledy ste sa holil pre štyrmi dňami. Máte rád červené mäso a svoju záhradku“ skončila som a pokojne na neho pozrela. Upieral na mňa tak prekvapený pohľad, akoby si oproti nemu sadol živý Elvis Presley. Konečne zavrel otvorené ústa, zamrmlal niečo ako pardón a niekam odišiel. Nechal ma tu osamotenú, v miestnosti plnej policajtov v uniformách aj bez uniforiem, ktorí práve vypočúvali prostitútky, dílerov drog a zlodejov.

Michaels sa vrátil po niekoľkých minútach. Bol celý bledý, pozeral sa na mňa a pritom na všetky svetové strany, akoby ho niekto cestou sledoval. Postavil sa blízko mojej stoličky a ja som mohla začítiť, že sa nejakú dobu ani neumýval. Mal by s tým niečo robiť.

„Mohli by ste ísť so mnou, prosím?“

Vyvrátila som hlavu jeho smerom. Tváril sa smrteľne vážne. Mykla som plecami a nasledovala ho dlhou chodbou až k dreveným dverám z javora s nápisom *Kapitán*. Vtedy mi došlo, že tá vražda nebude až taká obyčajná a že sa môj život od základov zmení. Kapitán bol chudý chlap, ktorého vek som nevedela odhadnúť rovnako, ako to bolo u môjho šéfa. Oblečený mal stredne hnedý oblek, pod ktorým bola biela košeľa s pruhovanou zelenou kravatou. Vlasy mal na sluchách šedé a pôvodne boli všetky hnedé. Zelenými očami ako rys si ma prezrel rovnako ako pred chvíľou jeho podriadený. Ukázal mi na stoličku pred ním. Ja som si sadla, no Michaels ostal stáť pri mojom ľavom boku. Našťastie to bolo v dostatočnej vzdialenosti odo mňa.

„Dobrý deň. Som Kapitán Stevens. Mohli by ste mi zopakovať to, čo ste pred chvíľou povedali detektívovi Michaelsovi?“

„Isteže“ pousmiala som sa a odrapotala výpoveď ako naučený text. Kapitán sa pri tom kýval na stoličke, prepletené prsty mal položené v lone a pozorne ma počúval.

„Videla ste útočníka už pred tým?“

„Nie, nikdy.“

„Vedela by ste ho s určitosťou identifikovať?“

„Pokiaľ by bol prítomný na identifikácii, tak so sto percentnou istotou áno.“

„Detektív mi povedal, že Váš otec je vojak.“

„Je to pravda, až na to, že môj otec BOL vojak. Zomrel pre siedmymi rokmi v Afganistane.“

„To je mi ľúto.“

„Nemusí“ pokrútila som hlavou. Ani mne nebolo ľúto, že zomrel. Bolo to síce zvláštne, ale pri našom vzťahu bez emócií úplne pochopiteľné. On sa nevedel po úteku ženy postarať o malé dieťa a dieťa muselo až príliš rýchlo dospieť. Mnoho ľudí mi pri jeho pohrebe vytýkalo, že som necitlivá, ale bolo veľmi pohodlné o mŕtvom hovoriť len v dobrom.

Pri tých myšlienkach som prestala kapitánovi hľadiť do očí, ale zrak som nekontrolovateľne presunula na stôl. Pohľad mi padol na noviny. Nevedela som, či sú včerajšie, alebo dnešné, ale moju pozornosť upútala jedna fotografia na titulnej strane. Bez toho, aby som si pýtala dovolenie, som si ich vzala, otočila o stoosemdesiat stupňov a narovнала ich preloženie. Na tvár na fotografii som upierala doširoka otvorené oči a konečne som ho uvidela úplne jasne a vo svetle. Ukazovák som prilepila k fotografii ako strelku kompasu.

„To je on. To je ten vrah.“

Dve tváre s obrovskými otáznikmi v očiach sa najprv upierali na mňa, potom na noviny a potom na seba. Znova na fotografiu a znova na seba. Michaels nahlas prehltoľ a kapitán si vzal naspäť noviny. Pozrel no fotku a potom na

mňa. Ďobol do nej prstom, otvoril ústa, no nič nepovedal. Znova blúdil pohľadom v trojuholníku medzi mnou, novinami a Michaelsom.

„Ste si istá? Ste si stopercentne istá? Ved' bola tma a Vy ste toho nemohli veľa vidieť.“

Vzdychla som, pretočila nevychované oči a pozrela na Michaela. Pokrčil plecami s náznakom *Istota je istota*. Už mi to začalo pripadať naozaj smiešne.

„Áno som si istá. Viem, čo som videla.“

„Tento pán je niekto, kto mi uniká už pekných pár rokov. Volá sa Peter Van Gressing. Možno ste to meno už počula pri zmienke k iným zločinom. Nič som mu nemohol dokázať a zo všetkých obvinení, hocijako vážnych, sa vykĺzol ako úhor. Až teraz.“ Laktami sa oprel o stôl a nahol sa ku mne.

„Bola by ste ochotná proti nemu svedčiť? Na lavici svedkov? Pred súdom?“

„Áno bola. Na to sa môžete spoľahnúť.“

„Výborne!“ tleskol do dlaní. Potom sa zháčil. „Musím Vás upozorniť, že tento muž je veľmi mocný. A hlavne veľmi nebezpečný. Musíme Vám na ten čas priradiť ochranu. Budete súhlasiť so zaradením do programu na ochranu svedkov?“

Na tvári som vystrúhala grimasu s podtitulom *ČO? Ochrana svedkov? To nemôže myslieť vážne? Podľa jeho pohľadu to zjavne vážne myslel*. Nechcela som žiadnu ochranu, žiadny iný život a žiadne iné meno. Až príliš veľa takýchto prípadov skončilo nešťastne a hlavne v márnici. Chcela som si ponechať vlastné meno a vlastnú identitu. Ved' čo už bolo zlé na Julii Winters? Krstné meno bolo to jediné, čo mi ostalo po matke a hlavne po jej odchode. Nechcela som si ho meniť.

„Nezdá sa Vám, že je to nejaké prirýchle? Áno, včera večer som videla vraždu a áno, pokladala som za svoju občiansku povinnosť ísť svoje svedectvo podať na políciu. Ale toto? Program na ochranu svedkov? Netrvá to nejak dlhšie? Nepotrebujete si moje svedectvo overiť? Nepotrebujete vypočuť ešte niekoho ďalšieho? Nepotrebujete urobiť.. no ja neviem, ešte niečo iné? Ako napríklad vyšetriť moje duševné zdravie?“ vybuchla som naraz.

Kapitán sa pri mojich slovách len pousmial. Očividne som mu bola sympatická. A aj tomu neumývanému Michaelsovi.

„Máte pravdu. Niekedy to trvá dlhšie. Ale veci, ktoré ste vypovedala, neboli nikde zverejnené a mohol ich poznať buď vrah, alebo svedok. Nik iný a z toho dôvodu Vám verím“ ukľudnil ma miernym hlasom ako dieťa plačúce nad prasknutým balónom.

„A odkiaľ beriete istotu, že nie som vrah ja a vraždu som práve nehodila na prvého mne nesympatického chlapa?“

Kapitán sa mierne zamračil a pohľadom naznačil detektívovi, aby odišiel. Po tichom zavretí javorových dvier som ostala s kapitánom sama. Naklonil sa ku mne a tichým hlasom mi začal všetko objasňovať.

„Ten mŕtvy, ktorého vraždu ste videla bol policajt, ktorý pracoval v utajení. Sám som ho na Van Gressinga nasadil, pretože sme vedeli, že má prsty od obchodu s drogami až po obchodovanie s bielym mäsom. Všetko sa to robí pod záštitou humanitárnej pomoci krajinám tretieho sveta, ale nie je to pravda. Toho zavraždeného policajta som poznal pekných pár rokov a bol skvelým členom nášho oddelenia. Už len kvôli tomu chcem Van Gressinga dostať stoj čo stoj a Vy mi v tom môžete pomôcť. Nezdá sa mi, že klamete a verte mi, že rovnako ako si Vy všímate na ľuďoch maličkosti, ja viem odhadnúť kedy niekto klame s vyše deväťdesiatpercentnou istotou. Takže ak by ste bola nastrčeným svedkom, tak by som to odhalil. Verím, že ste čestná a budete s nami spolupracovať. Ochránime Vás, hoci by som mal pred Vašími dverami stáť ja sám!“

„V poriadku, ale... ja nechcem byť chráneným svedkom. Nedá sa to urobiť inak?“

„Bohužiaľ nedá. Pri ňom si nemôžeme byť ničím istí. Musíme však konať rýchlo, preto som Vám ochranu aj navrhol. Tak ako? Dohodneme sa?“

Nuž čo som mala robiť. Dostala som sa z kaluže pod odkvap a už sa nedalo cívnúť. Pomaly som prikývla a na kapitánovej tvári sa roztiahol nefašovaný úsmev radosti.

„Som rád, že súhlasíte. Hneď na zajtra dohodnem stretnutie so zástupcom prokurátora, ktorý má tieto veci na starosti a potom Vás ukryjeme tak, že Vás nikto nenájde. Vynaložíme maximálne bezpečnostné opatrenia na to, aby o Vašej existencii v tomto prípade vedeli len štyria ľudia. Vy, ja, zástupca prokurátora a detektív Michaels. Nikomu o tomto nevravte. Čím menej ľudí o tom vie, tým je to lepšie.“

Ako vo sne som prikývla. Kriste, toto je nočná mora. Kapitán ma prepustil zo svojej kancelárie a detektív Michaels ma odviezol bočným vchodom, aby som nešla cez kanceláriu prvého kontaktu. Pozrela som na hodinky. Boli skoro štyri. To som sa tam zdržala tak dlho? Vďaka za otcove rady a výdatné raňajky. Aj tak mi však začalo škvŕkať v žalúdku a potrebovala som sa najesť. A potrebovala som to niekomu povedať. Rozhodne niekomu, kto by ma nikdy nikomu neudal.

*

O vyše pol hodiny som dorazila k staršiemu domčeku s predzáhradkou strednej veľkosti natrenému svetlo modrou farbou. Martin si na opravách domčeka veľmi zakladal a aj keď to bol dom jeho rodičov, ešte vždy bol v perfektnom stave. Otvorila som drevenú bránku a prešla ku kuchynským dverám. Všetky Martinove návštevy boli už zvyknuté na tento rokmi zažitý systém a nikto sa nesťažoval. Zaklopala som na kuchynské dvere a čakala. Nič sa nedialo, tak som zaostřila cez kvietkovanú záclonku upevnenú z vnútornej strany skla na dverách. Žiadna silueta, tak som zaklopala hlasnejšie. Konečne som začula nejaký zvuk približujúcich sa krokov. Za záclonou sa objavil tmavý tieň, dvere sa otvorili a ja som sa nezmohla na slovo.

Vo dverách stála Sandra a na sebe mala Martinovu modrú vyžehlenú košeľu. Len Martinovu košeľu a rovnako prekvapený pohľad, aký som mala v túto chvíľu ja.

„Ako.. čo..“ habkala som nemohúc vymyslieť súvislú vetu, ktorá by dávala význam.

„Ten starý somár Zach mal pravdu“ pokrčila Sandra plecom a hanblivo dievčensky sa usmiala. Vyzerala pri tom na dvadsať a nie na štyridsať štyri. Uvoľnila mi svojimi bosými nohami cestu a ja som vstúpila dnu. Uprostred druhého kroku som sa natočila k Sandre a vychrlila:

„Musím s Vami oboma hovoriť. Ani nevieš, akú mal Zach pravdu.“

*

Sedela som v kresle pohodlne zariadenej obývačky s hrnčekom v rukách a sŕkala teplý kamilkový čaj. Naproti mne boli do sedačky vklinení, už úplne oblečení, moji dvaja priatelia. Aspoň ja som ich považovala za svojich priateľov. Momentálne vyzerali obaja ako tvrdé I a asi si v hlave prehodnocovali všetko, čo som im tu skoro hodinu bez prerušenia rozprávala.